

Vass Dorottea

Beszélgetés Bagány Ágnessel, az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar tanársegédjével a horgosi Október 10. Általános Iskola programjairól

Interjúalanyom az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar tanársegéde, aki 2011-től doktori iskolánk oktatásszociológiai hallgatója, romológiai specializáción. Kutatásai során a horgosi Október 10. Általános Iskolában vett részt a Hallgatói Mentorprogram keretein belül.

Az első hivatalos iskolaépület 1985-ben épült az akkori Községi Tanács épülete mellett, a falu központjában. 1900-ban Kárász Karolina hagyatékából felépült a mostani iskola régi épületrésze. Az épület leány (árva) iskola volt. Ez az iskola a Katolikus Egyház keretein belül működött. 1971-ben hozzáépült a jelenlegi iskolarész.

Az iskolának jelenleg huszonegy tanterme van, ezen kívül az iskolaépület tornateremmel, könyvtárral és felszerelt informatika teremmel valamint sportpályákkal rendelkezik, mindemellett korszerű konyhája és ebédlője is van.

Az iskolában több szakcsoport is működik: fiatal csillagászok, matematikusok, színjátszók csoportja, emellett már 11 alkalommal meg lett szervezve a Bontakozás tábor, amelyen az iskola tanulói és a testvériskolák vehetnek részt. Az iskolai tevékenységek állandóan bővülnek, örömmel tartják a kapcsolatot a testvériskolákkal is Mindszentről, Röszkéről és a Bosznia-Hercegovinai Gradačacról is.

Az iskolában jelenleg negyvenkét tagozat működik, amiben 431 tanuló van. Ebben az iskolában hat kiegészítő tagozat van, ahova szellemileg sérült tanulók járnak. A település 85%-ban magyar lakta település, úgyhogy az iskolás diákok nemzetisége is megfelel ennek az aránynak.

Az iskola fenntartója maga az Állam – Magyarokiszsa önkormányzata.

Az iskolának 84 dolgozója van, ezek közül 65 tanár, egy pszichológus, egy könyvtáros szakmunkatárs és egy pedagógus asszisztens. A tanítás szerbül és magyarul folyik.

Az iskolának jelenleg 200 hátrányos helyzetű tanulója van, ezek közül 76 diák roma származású, a csoportokat nem határozta meg még senki sem, és a szülők sem nyilatkoztak még.

2010-ben az oktatási rendszer bevezette, hogy minden iskola köteles az addig elszigetelten élő, hátrányos helyzetű, illetve roma diákokkal foglalkozni inklúziós oktatáson belül. A horgosi általános iskola azóta elkötelezettnek érzi magát és külön figyelmet fordít ezekre a tanulókra. Úgy érezték, hogy ha már az állam is e mögött az oktatási

rendszer mögött áll és támogatja, érdemes ezeket a gyerekeket felkarolni, mert köztük is vannak tehetséges gyerekek, akiknek nem adott a lehetősége tanulni a nyelvi, családi, illetve anyagi helyzete miatt. Céljuk a beiskolázási mechanizmus radikális megváltoztatása. Ezért 2010 szeptemberétől minden gyerek automatikusan egy normál tagozatba került, a szakértői vizsgálatot nem a beiskolázás előtt, hanem utána végezték el. Az eredmények után pedig az iskola és a szülő dönti el, hogy igénybe veszi-e a szakértői bizottságok segítségét. A tantárgyat egy tanár tanítja, Dimovity Zoltán, aki az iskola pedagógiai asszisztense.

Dimovity Zoltán az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karán szerzett alapszakos tanítói diplomát. Mivel Szerbiában törvénybe lett iktatva a pedagógiai asszisztensi munka, Zoltán pedig roma származású értelmiségi, az iskola úgy döntött, vele tölti be ezt az állást. A pedagógussal és a pszichológussal jó kapcsolatot ápol. Roma táncsoportot vezet az iskolában, és igyekszik megismertetni a fiatalokat a hagyományokkal és a roma kultúrával.

Különböző továbbképzéseken vett részt, nemrég szerzett oklevelet a Roma nyelv a nemzeti kultúra elemeivel tanfolyamon, ami egyben lehetőséget biztosít neki az azonos elnevezésű választható tantárgy tanításához.

A mindennapokban segít neki az alapképzésben szerzett tudása, a pedagógus és pszichológus véleménye, az esetleges továbbképzése és a nemzetisége is.

Zoltánt kifejezetten szerették a tanulók, örömmel járnak az óráira és nagyon szeretik a tánctanításait is. Emellett az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű

Tanítóképző Kar végzős hallgatói is besegítenek egy IPA projekt által tervezett hátrányos tanulók fejlesztésébe, akiknek munkáját szintén nagyon kedvelik a gyerekek.

„Ha a falkával próbálsz kommunikálni, falba ütközöl, mert csak hajtják a magukét, és támadnak, de ha külön a családot szólítod meg, egész másként viselkednek, rögtön lehet velük tárgyalni.” – nyilatkozta Zoltán interjúalanyomnak.

Az alsós diákok nagyon nyitottak és szeretnek játszani. Zoltán és a Hallgatói Mentorprogram, azaz a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar hallgatói igyekeznek olyan játékos atmoszférát létesíteni a gyerekeknek, amely által fejleszteni tudják a részképességeiket. Egy évi Mentorprogram alatt a gyerekek sokat fejlődtek. A fejlesztés mégsem áll meg ezen a ponton, ugyanis ezekkel a diákokkal éveket kell foglalkozni ahhoz, hogy bennük tudják tartani az erőt, a motivációt.

A fő nehézségek egyike a gyerekek nyelvi hátránya. „Sajnos egyelőre csak azok a cigány származású fiatalok tudnak megfelelni a közoktatási rendszer igényeinek, akik rengeteg külső segítséget kapnak, ami azt jelenti, hogy anyagilag és szellemileg is támogatva vannak „közösségen kívül” is. A motiváció hiánya csak egy a sok közül, amely a gyerekek „alulteljesítését” implikálja.” A konkrét, fő nehézségek a következők: ehhez kapcsolódó pedagógiai gyakorlat, hátrányos megkülönböztetés, szegregatív gyakorlat, a roma népesség szociális helyzete, magas arányú munkanélkülisége, nyelvi hátrányok, családi szocializáció, illetve az, hogy a roma gyerekek óvodába járó aránya igen alacsony. Rendkívül fontos ennek az oktatásnak az elemeivel és problematikájával foglalkozni.

Tavaly lezárult az első Hallgatói Mentorprogram, ahol a pedagógusjelöltek, helyi civil szervezetek és a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézete fogott össze annak érdekében, hogy segítsék a gyerekek szociális és tanulmányi integrációját. A programhoz a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézete is csatlakozott. Idén tovább szeretnék fejleszteni ezt a projektet és annak hatékonyságát.

Pécs, 2015. március 25.